

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó: a.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szerda, Szeptember 23.

Az alkotmányért.

Kolozsvár, szept. 22.

Bécsi távirat szerint Khuennnek ama kijelentésre sikerült felhatalmazást kieszközölni a királytól, hogy a »hadparancs csak a hadseregnek szól.« Tehát nem az obstrukciónak. Nem az ellenzéknek. Nem a magyar nemzetnek.

Ugyanez a távirat azonban ugyanezkor kiköttyantja, hogy a »király még mindig nem enged.«

A csudába, mit jelent hát akkor ez a kétklaci távirat? Ha a hadparancs — mint a távirat mondja — csak a hadseregnek szól, ebből némi optimizmussal azt lehetne következtetni, hogy az u. n. »legfőbb hadur« nem akar prejudikálni a nemzet akaratának. Ez annál helyesebb következtetés lenne, mivel ily, »legfőbb hadur«-t a magyar közjog teljességgel nem ismer, annak alkotmányuk semmi jelentőséget — még kevésbé pedig hatalmat — nem tulajdonít. Következésképp eme »legfőbb hadur«-nak a mi nemzeti ügyeinkbe beleszólása nincsen. Törvényhozásunkra ő befolyást nem gyakorolhat. Nemzeti követeléseinknek ő ellen nem szegülhet. Az 1867: XII. t. c.-ben meghatározott magyar hadseregnek, »mint az őz zes hadsereg kiegészítő részének« szervezetére, vezérletére és vezényletére vonatkozólag önmagától származtatott jogokat nem gyakorolhat. Ilyen »jogokat és jogosultságokat« magának nem vindikálhat. És, hogy e jogokról és jogosultságokról, »soha« le nem fog mondani: azt ki nem jelentheti. Mert olyasmiről le nem mondani, ami nincs, fölösleges. Az a rendőr, aki a Mátyás-szobor előtt áll, nem jelentheti ki, hogy »soha sem mond le« X. Pius tiarájáról. Mert hiába ragaszkodik makacsul X. Pius tiarájához, az a tiara X. Pius fején van. Az ő fején pedig csakó van. Nem pedig pápai tiara.

Nos a hadparancs és a Mátyás-szobor előtt álló rendőr esete azonos. A hadparancsban a »legfőbb hadur« nem mond le soha az ő jogairól. Hm; csak hogy azok a jogok, amelyekhez a »legfőbb hadur« oly szívósan ragaszkodik, nem a »legfőbb hadur« jogai. Hanem a magyar királyéi. Mert a »legfőbb

hadur« nincs. Magyar király pedig van.

Magyar király, a ki esküt tett a magyar alkotmányra. Magyar király, a ki koronázásakor esküvel fogadta, hogy a törvényeket mind maga megtartja, mind pedig másokkal megtartatja. Magyar király, akinek csakugyan van hadfelségjoga, de akire ez a nemzet hadfelségjogából ruházott át. Olyképp, hogy azt »alkotmányosan« köteles gyakorolni. Tehát nem önkényűleg, hanem a nemzet javára, a nemzet üdvére, a nemzeti jelleg kidomborításával és megőrzésével. És a nemzet ellenőrzése mellett.

Tudomásul vesszük ennél fogva, hogy a hadparancs »csak a hadseregnek« szól. Mert ez nem jelent semmit. Tudniillik sem aki kiadta — »legfőbb hadur« — nincsen, sem akihez intéztetett: »hadsereg« — Ez tehát a magyar alkotmányt csak annyiban érintheti, mint, ha teszem, valaki azzal akarna ránc ijesztetni, hogy a Szíriusz-on levő csillagvizsgáló intézet kijelentette, hogy többet nem néz a messzszelátójával Magyarországra. No, ki ijed meg ettől? Legföljebb Kolozsvár.

Ellenben, hogy visszatérjünk a dologra, nem vesszük tudomásul a bécsi távirat másik szakaszát. Hogy »a király nem enged.« Hogyan: nem enged? A magyar király? A nemzeti követeléseknek? Amelyek az 1867: XII. t. c.-végre hajtását sürgetik? Ah, hisz ez a bécsi távirat: hazudik! Ilyesmit az alkotmányos magyar király meg nem tehet!

Bocsánat, ha netalán mégis tévedtem és még sem hazudik az a bécsi távirat. Bocsánat, ha csakugyan a magyar király nem enged. Tévedni emberi dolog. Csalódni is. Az ember csalódik a feleségében, csalódik a szeretőiben, csalódik az ábrándjaiban, a jövőről szőtt rózsás terveiben. Csalódik az egész életben. Mindenben, a mi kedves. Sokban, amit tiszteletreméltónak talált. A mit szentnek ösmertünk. Hát, Istenem uram, mért ne csalódhatnánk — egy bécsi táviratban is? A melyikről azt hittük, hogy hazudik. És amelyikről kiderült, hogy igazat mond.

A csalódás mindig keserűség a léleknek. Amikor eszményképeinkből

kiábrándulunk, amikor elveszve látjuk, a miben reményünk, bizalmunk, boldogságunk összpontosult: senki se csodálkozzék rajta, ha hitünket veszítjük s elkeseredésünk ösmeretlen, de már járt utakra ragad.

Még nem ragadtattuk el magunkat. Még nyugodtak vagyunk. Nyugalmat ad nekünk még a nemzet fenségének hatalmas tudata. Nyugalmat ad nekünk még a történelmi múlt, nyugalmat ad nekünk az ezeréves magyar alkotmány. Ezek a mi sáncaink. Ezek a mi védőbástyáink. Vész fenyeget: ezek mögé vonulunk. Megtámadnak bennünket: innen verjük vissza a támadást.

S innen feleljük, hidegvérrel és méltósággal a két kulacsos bécsi táviratra, hogy, ha a hadparancs csak a hadseregnek szól és nem a nemzetnek: úgy a nemzeti ellenállás is csak a kamarillának szól és nem a magyar királynak. De ha — miként a bécsi távirat mondja — a király nem enged, — mi azt feleljük erre: mi sem engedünk. Nem fizetünk adót és nem adunk ujoncot: meglássuk, van-e még ereje a magyar alkotmánynak?

Kossuth Lajosnak most volt a születése napja. Jövő hónapban lesz a Rákóczi-ünnep. Kossuthnak és Rákóczinak szelleme leng közöttünk:

— Eb ura fakó: megvédjük a magyar alkotmányt!

Zsoldos László.

A válság.

— Budapesti munkatársunktól. —

Budapest, szept. 22.

A helyzet tegnapi mára még élesebb lett; a kormánypráti zajos és széthúzó előterlekezte csak növelte a zavart; a bécsi huza-vona szintén fokozza a szenvedélyeket, úgy hogy már valóságos láz fog el mindenkit, aki a politikával bármi formában foglalkozik. Ilyenkor igazán meddő dolog akár személyi, akár tárgyi kombinációba bocsátkozni, mert ezek senkit sem elgátlanak ki; most mindenki csak azt akarja tudni, hogy mi lesz vagy legalább azt, hogy mi van? Az első kérdésre, hogy mi lesz, még abban a formában is, csak proféta felelhetne helyesen, de már arra, hogy mi van és mi volt, mi is meg tudunk felelni, még pedig teljes félre nem magyarázhat és cáfolhatatlan biztossággal. Abban a helyzetben vagyunk, hogy teljes világosságot tudunk deríteni az utóbbi napok eseményeire és a tényleges helyzetre. Ertesüléseinkben sok a meglepő, új dolog, de nincsen bennük sem felesleges, sem olyan szó, melyhez kétség férhetne.

Ertesüléseinkben sok a meglepő, új dolog, de nincsen bennük sem felesleges, sem olyan szó, melyhez kétség férhetne.

Az utolsó napok története

ott indul, mikor gróf Goluchovszky a király budapesti tartózkodása alatt utójára járt Budapesten. Akkor mindössze annyit írtak a lapok, hogy Goluchovszky nemcsak a maccedón-kérdés miatt jött, hanem a magyar válság tárgyában is szándékozik a királynak előterjesztést tenni. Nem tudjuk, hogy az utóbbi hír-indiszkreció folytán került-e nyilvánosságra, avagy a külügyminiszter ur maga lancirozta-e; valószínűbb az utóbbi feltevés, mert Goluchovszky ur nagyon radikális módon akart belenyúlni a magyar válságba és ebből nyilvánosan is akart volna elismerést meríteni.

Goluchovszky fondorlatai

a válság kezdete óta Magyarország ellen irányulnak; belőle kivesszék az a tudat, hogy Goluchovszky miniszter és hogy a törvényt eltűnt bármelyik állam belügyeibe való beavatkozástól; Goluchovszky és Körber vízeiben evez és az ő malmukra hajtja a vizet. Legutóbb egy manifestum-tervezetet hozott Budapetre, melyet kibocsátásra ajánlott, mely azonban nem a magyar nemzet megnyugtatására, hanem megijesztésére szolgált volna és amelyhez képest a chlopii hadparancs valóságos dichimusz a magyarságnak. A manifestum egyenesen a nemzetnek szólt volna, tartalma a nemzeti követelmények határozott és teljes visszautasítása, a parlamentarizmus elutasítása lett volna. Záródott ez a jeles okirat hivatkozással a hadsereg, amelyen erős kardcsörtetéssel, mely körülbelül annyit jelentett volna, hogy a magyar alkotmány végső elemeiben az osztrák kard.

A király és Goluchovszky manifestuma.

Erről a borzalmas manifestumról, mely kettévágott volna minden köteléket korona és nemzet között, bécsi gyártóin Goluchovszky és a királyon kívül Magyarország a király itt tartózkodása alatt csak két ember értesült: gróf Khuen-Hédervary és gróf Andrássy Gyula. Mindkettő természetesen felszólalt a pokoli terv ellen és maga a király is tulzottnak és lehetetlennek tartotta az olyan manifestum kibocsátását, mely a nemzetet meg nem nyugtatja és egyenes szakítást jelent a monarchia két állama illetőleg a korona és nemzet között. Ugy látszik, hogy a magyar környezet és a magyar levegő hangolták a királyt, hogy Goluchovszky tervét félredobta és elállt közvetlenül a nemzethez intézett kardcsörtetéstől.

Andrássy Gyula titkos szerepe.

Mikor a király innen elutazott, az volt a terve, hogy bécsi tartózkodása alatt folytatni fogja a kibontakozási munkát, még pedig úgy, hogy egy magyar politikust megbíz a kabinetalkitással, de előzetesen az illetővel tisztába hozza a függő politikai

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

(parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyilttér soronként 40 fillér.

kérdéseket és időt enged a szabadelvűpártnak, hogy programot készítsen, mely összhangban van a megbízandó miniszterelnök felfogásával. Gróf Andrássy Gyula három ízben volt Schönbrunnban a királynál kihallgatáson, a nélkül, hogy erről hírt adtak volna és a nélkül, hogy erről valami kiszivárgott volna. Közte és a király között formális tárgyalások folytak, melyekről idehaza csak Khuen-Hédervary tudott. Ezekre élszolt Khuen, mikor azt mondta a kormánypártiaknak, hogy néhány napig legyenek türelemmel.

Párhuzamos akció Budapesten.

Mialatt gróf Andrássy Gyula titkon Bécsben tartózkodott, Hieronymi és társai Budapesten egy programon dolgoztak, mely Andrássy miniszterelnökségének alapjául szolgált volna. — A kormánypártnak 8 tekintélyes tagja dolgozott napokon át a programon, mely szeptember 17-én d. e. 11 órákor végleg elkészült és amelyről a 8 közreműködött képviselő azt mondja, hogy nemzeti szempontból különb volt a nemzeti pártiak által felállított programnál. Ugyancsak csütörtökön délutánra újabb meghívása volt Andrássy Gyulának Schönbrunnba. Már tudomása is volt a program elkészültéről, valamint arról, hogy az ő-szabadelvűek ezen az alapon belemenek a kabinetbe és elvállalják a garanciát a koronával szemben, hogy a helyzetet tisztázzák.

A közbejött bomba.

Ebbe a helyzetbe pattant bele a chlopyi bomba. A kibontakozás megakadt és a miniszterelnöki megbízatás is abbamaradt. A változat Goluchovszky, Körber és Beck okozták, akik egy részt annak, aminek aláírását a király Budapesten megtagadta, Chlopyban egészen incidentaliter kicsalták a királytól azzal a határozott szándékkal, hogy a folyamatban lévő kibontakozási akciót megakasszák. És amint a tények mutatják, ez a számítás helyes is volt: teljesen bevált.

A csütörtöki kihallgatás Schönbrunnban.

A király Chlopyból hazajövet Schönbrunnban még csütörtökön a hadparancsának nyilvánosságra jutása után újból fogadta gróf Andrássy Gyulát és mintha semmi sem történt volna, folytatni akarta vele a tárgyalásokat a válság megoldása tárgyában. Andrássy eleinte kínos zavarban volt, de végül bevallotta, hogy meddő dolog a tárgyalások folytatása és hogy most nem lehet kibontakozásra gondolni, míg a chlopii hadparancs ügye nem jön tisztába. A királyt ez a kijelentés valósággal meglepte; az ő nézete az volt, hogy ő egyszerűen hadparancsot írt alá, melyben elismeri a hadsereg érdemeit és elejét veszi a hadsereg esetleges nyugtalanságainak; nézete szerint a fogalmazvány félremagyarázása okozhat csak nyugtalanságot Magyarországon, gróf Andrássy Gyula azonban nem mert ezt a magyarázatot magáévá tenni és a megváltozott helyzettel szemben nem mert további tárgyalásokat sem folytatni.

— No Anti! kellett ez nekünk? Láttod milyen édes a szava?

— Valami hibának köll lenni a dologban! — ingatta fejét Barabás Anti, — nagyot vettél ennek a gyönyörűségnek, hogy meg egy szóra sem áll meg veled!

Ez már így van! — nyugodott bele Pali, aztán mintha föl sem venné, fűtő-része ment tovább.

Asztalos Bálint uram azonban gyakran szóba ereszkedett Palival; különösen mikor duhajkodásaiért korholta. Mint bíró, tekintélyes ember volt; a bírói pálcát több, mint tíz év óta viselte. Nem is volt már fiatal; idestova a negyvenet taposta.

— Okos asszony ez az én Zsuzsám! — mondogatta néha az asszonyoknak, — hamar fölismeri az embereket; egy szempillantással megtudja mondani, hogy kiből mi lakik? Itt van ez a korhely Varga Pali; az egész falu asszonynepe bomlik utána, csak a feleségem vágja ki az igazat. Azt mondja, hogy hitványabb legényt még nem láttam. Nem érdemes, hogy a becsületes asszony szóba álljon vele. Nem is áll szóba soha!

Sok baja is volt bíró uramnak Pali miatt. Hétfőtől-szombatig majd mindennap igazságot osztott; lármá, éjjeli csendháborítás, verskedés mindig elő fordult. Szerencsére vasárnap csend volt. Ilyenkor bíró uram is átsétált az apáti körjegyzőhöz az adókönyvekkel, s igen gyakran az egész napot ott töltötte. Megnyugodva távozott el a faluból, mert tudta, hogy vasárnap pihen a gézengúz, szünetet tart a duhajkodásban. Sokszor megmondta Palinak szemébe:

— Te fiú! ha te a jobbik eszedet hétköznap használod s a hitványabbikat vasárnap: de nagy áldás lenne a falunak! s akkor tán még derék ember lehetne belőled, még meg is házasodhatnál!

— Nem házasodom meg bíró uram

TÁRCA.

Manuel.

1.

A dalnok.

Kopottas hangszer a nyakában,
Jár házról-házra s kéreget . . .
És közbe dudol, izzó, vágó,
Szomorú fájó éneket.

Jár, bús mosolylyal, árva szívvel
S míg ajka égő dalát dalol:
Szerelmes sóhaj száll a légbe,
— Valaki zokog valahol . . .

2.

Jöjjön a vétek.

Jöjjön a vétek! jöjjön a mámor!
Nagy, szilaj érzés forogtatja!
Szomjamat oltó, vad gyönyörökbe
Fuljón a lelkem!

Szomjamat oltó vad gyönyörök közt
Csittul a szív és tempul az agy!
S elfeledem szent, bánatos arcod,
Hűtelen angyal!

Biró Arthur.

Mire használta Varga Pali a vasárnapi esztét?

Irta: Révai Károly.

Varga Paliról azt beszélték, hogy két esze van: egy vasárnapi és egy hétköznapi. A mi különben elég nagy dicséret róla, midőn mai napság sok embernek csak fél esze van, sőt még annál is kevesebb.

A Pali kétféle esze abban nyilvánult, hogy a vasárnapot — úgy látszott — jóra,

a hétköznapot pedig rosszra használta. Ez pedig nagy különbség ám! Mert, ha tekintetbe vesszük, hogy egy héten hatszor van hétköznap s csak egyszer vasárnap, — a mérleg serpenyője tulajdonul a hétköznapok felé hajlik.

No de azt a jobbik esztét is csak úgy kell érteni, hogy vasárnapokon láthatatlanul vált, a szó szoros értelmében éltűnt, állítólag pihent.

Hej! mert a jó Isten is megpihent a hetedik napon! Pedig ő szent felsége munkával töltötte el az előző hatot. Varga Pali ellenben hat napig duhajkodott, rémítette Harsány község lakóit; a hetedik napon pedig — mintha a föld nyelte volna el — leült a láthatárról. Azt beszélték, hogy bizonyosan alszik valamely rejtett zugban, erőit gyűjt a következő hétre; voltak azonban oly rövid látó emberek is, kik holmi szerelmi légyottal gyanúsították s ráfogták, hogy a szomszéd faluba jár turbékolni.

Nevetséges! Mintha itheron Harsányban nem turbékolhatott volna eleget! Minden új-jára akár tízet is kaphatott volna.

A kikapós Bardócz Péterné sokszor mondotta bíróné asszonyomnak:

— Meglátják kendte! hogy ez a Pali rászéd minket!

— Engem nem! — vágott hetykén vissza a szép bíróné — csak az olyan bolondokat, kik szóba állanak vele!

Már akármit volt is a dolog, az az egy bizonyosnak látszott, hogy Pali vasárnapokon egyszerűen nem létezik, szárnnyal ölt s elröptül az álmok tündéri honába, vagy valakinek puha karjai közé.

Alapjában véve Pali nem volt rossz fiú. Szülők nélkül néft fel egyik atyafiánál, s amint emberről ember lett belőle, maga kezdett gazdálkodni. Valami öreg asszonyt vett a házhoz, ki rendbe tartsa csinos portáját. Derék szál legény volt. Gondorfekezte hajja, mélyen fekvő nagy tüzös szeme, he-

gyesre kipödrött bajusza sok asszonyi szívet hozott sebesebb dobogásba; a hajadonok meg épséggel olvadoztak utána, mint a friss írósvaj.

Fel is használta a jó alkalmat, úgy hogy a leányos apáknak, meg a férjeknek valóságos réme lett Harsányban ez a somogyi bicskás. Egyebet sem hallottak otthon a fejrénépektől: „Pali ma ezt mondta! Pali ma azt mondta! Ma ezt tette, tegnap azt! Holnap így lesz, holnapután amúgy!”

Egyszóval: a neve élénk forgalomnak örvendett. Nem is volt asszonyi személy Harsányban — még a vén asszonyokat is beleszámítva, — ki ne rajongott volna a szép Varga Paliért!

Csak éppen egy tett kivételt.

De álljunk meg e szónál! Egy asszony, ki ellentétbe helyezkedik a közvéleménnyel! Merészség kell ahhoz. És hozzá még a legszebb asszony a faluban, Asztalos Bálint bíró uram felesége, a gyönyörűsége Zsuzsánna.

Hej! szépséges asszonyi személy volt bíróné asszonyom. Magas, széles vállu s derékban olyan karcsu, hogy Barabás Anti mondásaként — négy ujjal áttehetett fogni s még azzal is kényelmesen.

Hát még az arca?

Aranyvörös haja volt, melyhez a tejfehér arc, kissé hajlott orr s sötétkék szem felségesen illett. A járási főszolgabíró ur Ugrai Dénes, — bár nem volt már fiatal ember, — de mégis úgy nyilatkozott, hogy szebb asszonyi személyt még álmban sem látott! Félig nyitott ajkain át mindig látni lehetett a ragyogó fehér fogakat. Aki őt csak egyszer is látta, mintha szivárványszínű tündérrálmot látott volna!

Egyszóval: olyan szép volt, mint a hű!

S ez a mámorító szép fiatal asszony, a szó szoros értelmében gyűlölettel beszélt Varga Paliról. Szembeszállt mindenkiel;

asszonyokat, leányokat igyekezett ellene ingerelni.

— Van is kiért bolondulni! — mondogatta, — hiszen sohasem jőzani! Csak úgy gözölög a sok italtól! A szegény uram már nem tudja mit csináljon vele! Nincs az a nap, hogy ne panaszkodjék rá!

Varga Pál ellenben fűnek-fának panaszkodott, hogy ő nem tudja, hogy miért haragszik rá az az asszony? Mi lehet az oka? Mit vétett ő vöröshaju szép bírónének, hogy örökösén ócsárolja őtet?

— Életemben tíz szót sem váltottam vele, még sem fél el tőlem!

— Talán éppen az a baja! — okoskodott Barabás Anti.

— Dehogy az! Haragszik, mert nem nézhet a két látó szemével! Különben nem sokat bánom — vetette oda félvállról, — nem egy uton járunk!

— Próbáld csak meg édes szóval, — biztatta Anti, — majd meglátod, hogy milyen édes lesz ő is! Nézd csak! Épen erre felé tart a szentem! No Pali lássuk van-e bátorságod?

A szép bíróné éppen feléjük tartott. Ma mintha százszorta szebb lett volna. Aranyos hajára ráütött a déli nap, s szerelmesen játszott a hullámos fürtökkel. Varga Pali szembe fordult vele:

— Álljon meg egy szóra!
— Nincs időm!
— Csak egy szóra!
— Keddre egyre sem!
— Hát már miért nem!
— Csak azért!
— Mit vétettem?
— Ne fárasssa a száját a hiábavaló beszéddel!

Többet nem is szólott. Gyorsan átvágott az utcán, s reá sem nézett Palira. Csak az utca szegletéről kiáltott vissza Barabás Antinak:

— Suba-subával, guba-gubával!

Igy szakadt meg Andrassy és társainak kibontakozási akciója és Andrassynek tervbe vett miniszterelnöksége.

A mai helyzet.

A mai helyzetet jelenleg, mikor a bécsi elhatározást még nem ismerjük, ellenben a függetlenségi pártból minden kétséget kizárólag tudjuk, hogy teljes elégtételt kíván és a nemzeti jogokból nem enged semmit, — a mai helyzetet — mondtuk — jelenleg aszerint kell megítélni, hogy mi történt a kormánypártban? Ebben a tekintetben is módunkban van tisztá képet adni. Téves az az általános terjesztett nézet, hogy az esetleges szakadást a pártban a chlopii parancs okozta. Azzal a pártban minden frakciója tisztában van, hogy a kibontakozási akciót a chlopii parancs ügyének tisztázása kell, hogy megelőzze. Ezt legfeljebb Tisza, Hieronymi, Darányi és még egy-két ember nem tartják természetesen, de ők oly kevesen vannak, hogy abból semmiféle következtetést le nem vonnak, ha a párt különböző irányait — nyíltan is megegyeznek abban, hogy első az elégtétel Chlopyért. A formára is meg fognak egyezni, mert egyik fél sem ragaszkodik a formához, ha lényegben teljes megegyezésre juthatnak.

Az összehúzó és esetleges pártbomlás forrása a további kibontakozás módjában van. Egyik rész azt akarja, hogy előbb legyen program és azután kormány; a másik be akarja várni a személyi dezignálását. Az első csoport úgy okosodik, hogy azért kell első sorban program, mert ezt a párt összessége állapítja meg. Ha van program, még pedig olyan, melyet mindenki elfogadott, ez köti a párt minden tagját és ha azután bárki lesz a miniszterelnök a kész program alapján, senki sem léphet ki a pártból; ellenben, ha a személyi dezignálása megelőzi a program megállapítását, akkor jöhet az illető bármivel, mindig csak az a frakció fogja támogatni, melyhez tartozik és a másik azt fogja mondani, hogy az ő jelöltje többet hozott volna. Forrásunk szerint tehát nem a chlopii parancs kérdése, hanem a program illetőleg a személyes kérdés okozhatja a pártszakadást. Összefoglaló vagy szétbontó újabb meglepetéseket azonban nem lehet kizárni tartani. Végül regisztráljuk, hogy állapotban a tegnapi pártátározat ellenére még mindig dolgoznak azon, hogy a holnap délelőtti tervezett értekezlet esztére maradjon.

UJDONSÁGOK.

A bukás.

Kolozsvár, szept. 22.

Valamikor — nem is oly régen — ha „Biharországban” csak kiejtették a Tisza nevet, levette kalapját a bihari magyar. Nagy és hatalmas urai voltak a vármegyének, mely uralom megkezdődött a bihari pontok nevezetes szegrekesztésével és tartott 1901 októberéig: a legutóbbi választásokig. Ekkor történt meg az a csoda, hogy a generális elbukott a Tiszadinasztia székhelyén Nagyváradon.

A Tisza család hatalma köré fűződött legendának ekkor vége szakadt. A varázs, mely Tiszák iránt a bihari népet fogva tartotta — megtörtött. S most vasárnapon Tisza Istvánnak egy kocsiában kellett elmenekülni a nagyváradi nép dühe elől, mely talán még a lynchelés mesterisége vel is kísérletezett volna, ha a nemes gróf nem elég gyorsan menekül....

Ez a Tiszák végleges bukásának kiáltó tanúsága.

Tisza István gróf kiváló előszeretettel szokott ellátogatni Nagy-Váradra, sőt rövid idő alatt két ízben használt fel e várost politikai nyilatkozattételre. Vasár-

nap nem politizálni, de lovagolni ment Nagy-Váradra. Mikor megjelent a lovasenyen a nép dühe kitört. A becsületes lelkes nagyváradi népek eszébe jutott, hogy Tisza István „egyolyt és akasztófát” ígért a nemzetnek. S körülvették a versenytérre a grótot és két botját és érte attól a néptől, melynek olyan gyalázatos jóslatot mondott. Ekkor kocsiába ugrott. S hullott utána a közpör: mint a golyó. S Tisza István futva menekült....

Biharországban a Tiszák nem urak többé. Már nem veszi a le kalapját senki, még akkor sem, ha előtte áll a hatalmas ur. Sőt ellenkezőleg: ököbe szorul a kéz, — felemelkedik a bot és hull a közpör a geszti dinasztia tagjai felé. Az öreg generális békén pihen a geszti sirbolyban. Jó is neki: hogy nem látja, mint változtak az idők, hogy mint fetreng a porban a Tiszák régi „bihari” dicsősége.

Balogh János temetése.

Kolozsvár, szept. 22.

Ez a Balogh János nem volt nagy ur, sem dús gazdag bankár nem volt. Csak egy szegény szőlő csősz az „uj hegyben.” Tavasztól őszig ott őgylegt a gyümölcsösökben, a szőlő-indák között. Ügyelt a más vagyonára reggeltől estig és estétől reggelig. Fizetése „fertály szőlőnként” 40 fillér volt és ezt is megfizette a „kenyeres” pajtasával. Jól kiszámítva kitett ez egynek-egyenek 100—100 koronát egy egész évre.

Ez összegért ügyelt a cseresznye-szedéstől szőlő-szüretelésig a szőlőbirtokosság vagyonára. Leszedték a cseresznyét „baj” nélkül, — sőt a „vörösből” kőrtét is.

Ámde a „pézsma” körte érésének idején tolvajok dezsmálták a termést. Az öreg csősz bántotta a jogtalan gazdálkodás s ráesett a tolvajokra. Hármán voltak ezek, míg ő csak egyedül. Társát más irányba indította. „Epen három véka kőrtét szedtek le már a tolvajok, mikor a helyszínre érkezett. Nyuszcra volt töltve az egycsővű, szuete „puska,” míg a „48-as karabély” üresen lógott oldalán. De a tolvajok támadtak. „Három lépést hátrább, mert lövök,” figyelmeztette őket Balogh János. Nem hitték s a puska elsült. Szemközti találta a főbűnöst. Látták, hogy az öreg csősznek nincs több töltött fegyvere s rárohantak és saját fegyverével agya-főbe verték. A mentők szállították kórházba, hol csak néhány napig tudott „piheni,” míg fejesei begyógyultak. — Karját felkötve hordozva, jobb kezében fejzevel őrizte tovább a birtokosságának érv gyümölcsét, míg nem pár hét múlva sebláza megölte.

Tegnap este 6 órakor a kétlovás grázkocsi trappolva vitte örök nyugalomra Balogh Jánost, felesége szaladt a kocsi után s mikor a sírhoz értek, megeredtek könnyei s egyedül, csupán ő egyedül dobott egy göröngyöt a fehér koporsóra. — Pedig Balogh János is a kötelességteljesítéséért szenvedett halált, martirhalált!

— (Tiszviselő-egylet Kolozsváron.) Bocskor Mihály kir. ítélőtáblai bíró a helyi tiszviselő-egylet megalakulási körülményeinek előleges megbeszélésé végett értekezletre hívja meg az érdekelteket. Az értekezlet a kir. ítélőtábla I. em. 59. számú tanácstermében lesz megtartva szeptember 27-én, vasárnap délelőtti 11 órakor.

— (Tanáregyesületi közgyűlés.) Az Országos Középiskolai Tanáregyesület kolozsvári köre VIII. évi közgyűlését szeptember 26-án, szombat délután 5 órakor tartja a román. kath. főgymnasiumban. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkár jelentése az 1902—3. évről. 3. Pénz-

táros és ellenőrző jelentése az 1902—3. évről. 4. Tisztújítás. 5. A kör munkaterve 1903—4-re. Gyűlés után áldomás a New-York külön szobájában.

— (Árvaház megnyitás.) A szamosújvári Kovrig Tivadar őrn. kath. leány-árvaházát e hó 2-án nyitották meg ünnepiesen. Az őrn. kath. főtemplomban tartott segédletes nagy mise után körmenetben vonult a papás és hírvőnép az egészen új és modern árvaházi épülethez. Itt a Szentlélek segítségül hívása után, Bárdny Lukács plebánus rövid imát végzett, mely után elmondotta az árvaház létrejöttének egész történetét, kegyelmes szavakkal emlékeztetve meg a nagy alapítóról. A házi Kovrig Tivadarról. Azután a megáldási imákat végzett el, minek megtörténelével a körmenet visszatért a főtemplomba. Az asztalban elhelyezett látogatók könyvébe szamosan írták be nevüket. Az árvaház gondozása apácákra van bízva, kiknek vezetésétől sokat remélnek.

— (Halálozás.) Özv. Fries Józsefné sz. Böhm Anna e hó 21-én életének 77-ik évében meghalt. Temetése ma délután 4 órakor lesz.

— A kolozsvári közgyűlési elemi iskolák államcsúszása.) A kolozsvári elemi oktatás kérdése a megoldás felé közeledik. Ugyanis a törvényhatóság a vallás és közoktatásügyi miniszterrel az iskolák államcsúszása tárgyában megállapodásra jutott és a közgyűlés által elfogadott szerződést a belügyminiszter is jóváhagyta. A szerződés értelmében a város mind a hét iskoláját átadja az államnak, mely ezeken kívül még három új iskolát is létesít. A három új iskola felépítésére, s szükséges előkészületek már meg is vannak téve, úgy hogy most már biztosan remélhető, hogy mihamarabb fél fognak építeni. Az új iskolák terveit, valamint a régiéket közül az I. kerületi átalakítási terveit a városi márnoki hivatal már el is készítette és az építéshez a tavasszal hozzá is fognak. Az új iskolák helyét a városi tanács a Honvéd-utca, a Kővári-telep és a monostori városrészt jelölte ki.

— (Tüntetés a magyar „Hymnus” ellen.) Gyulafehérvárról megbotránkoztató esetet közölnek velünk. Vasárnap volt ott az önkéntes tűzoltó-egylet fennállásának 30 éves jubileuma. Ez alkalommal nagy ünnepségek voltak a városban. Dél-előtt a Hungária-vendéglőben villásreggeli volt, melyen megjelentek Gyulafehérvár összes előkelőségei. A villásreggeli alatt a tűzoltó-zenekar egy magyar egyveleget játszott, mely a Hymnuszt is magában foglalja. Mikor erre került a sor, az összes jelenlevők felállottak. Egy kisebb asztalnál néhány utász-tisztecske üldögélt, akik szintén felálltak ugyan, de csak azért, hogy a Hymnus hangjai mellett kardsörtetve kivonuljanak az étteremből. Ez a kivonulás persze nagy zajjal ment végbe. A másik asztalnál pedig egy Marcsák nevű román ügyvéd ült, aki a közönség figyelmételtetésére sem akart felállni, hanem helytől ülve maradt. A katonatisztek és a román ügyvéd viselkedése általános megbotránkozást keltett Gyulafehérváron, ahol a magyar érzésű közönség felháborodással vett tudomást a „Hymnus” elleni tüntetésről.

— (Rákóczi-ünnep.) Szamosújvár hazafias közönsége ugyancsak kivette részét a Rákóczi-ünnepélyekből. E hó 20-án a „Székely-Társaság” rendezte a negyedik Rákóczi-ünnepélyt. Délután 3 órakor az „Önképző furó zenekar” Rákóczi-indulással járta be a várost, miután a közönség már nagyban gyűlékezett a népkertbe, mint ahol az egész ünnepély lefolyt. A zenekarok működésén kívül Jós a János főgimnáziumi tanár nagyszabású beszéde kötötte le a

közönség érdeklődését. A Rákóczi-kort és az azt megelőző eseményeket rajzolta le erős színezéssel és tűzzel. Ma s an Andor Szabó Jenőnek „Hajh Rákóczi!” című költeményét adta elő igazán művészi előadással. Azután Kádár József polg. iskolai igazgató tartotta meg nagy gondallal kidolgozott felolvasását „Vármegyénk története II. Rákóczi Ferenc korában.” címen. A jeles felolvasói zajos éljenzéssel jutalmazta a közönség. Este társasvacsera volt, mely alkalommal az első beszédet Nagy Lajos főszolgabíró, a Székely-Társaság elnöke mondotta, köszönetét fejezte ki a közreműködőknek. Az esti ünnepély fénypontját Dömötör János főgimn. tanár remek beszéde képezte, ki megemlékezve két nagy szabadsághősünkről: Rákócziról és Kossuthról, hazaszeretettel lángoló szívből fakadt erős hatással szavakkal lelkesített az igaz szabadság kivívására. Majd Kovács Ákos tartott szintén nagyobb beszédet, melynek befejeztével a jökevő fiatalok tánora ke-rekedett. A tetszés szerinti adományból befolyt összeget a Rákóczi hamvainak hazaszállítására fordítják.

— (Hazafiatlan könyvkereskedő.) „Verlagsbuchhandlung Pannonia” Győr, (Ungarn) aláírással egy német szövegű körlevelet kaptunk, melyben ékes germán nyelven csinál üzletének reklámot. Valóban felháborító némely magyar kereskedőnek perfidiaja, midőn a nemzeti küzdelem nagy idejében német nyelvű körleveleket küldöget szét. Az ilyen merénylet ellen nincs más gyógyszer, mint a legmélyebb megvetés és az, hogy a magyar érzelmi közönség elforduljon tőle.

— (Pályázati hirdetmények.) A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához a következő pályázatok érkeztek: M. a. v. igazgatóság kender- vagy len-csepe és jutefonal szállítására X/15; — 2. búkfa kátrányolaj szállítására X/20. M. a. v. kolozsvári üzletvezetés: 1. 2000 km. rostált kavics szállítására X/20; — 2. brassói állomási vendéglő bérbeadására X/13. — Kolozsvári m. kir. államépítészeti hivatal: 1. kolozsi román. kath. templom és a paplak épületeinek javítására X/5; — 2. a magyar-fratái állami elemi iskolaépítési átalakítására X/2. — Tordai m. kir. államépítészeti hivatal: felvinci állami elemi iskola és melléképület felépítésére X/16. — Fogarasi m. kir. állami ménesparancsnokságtól Alsószombatfalva: kenyér-szállításra X/15. — Ezen hirdetmények a kamara irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

— (Kérelem.) Landos Albert színész családjával együtt nagy nyomorban van itt. Landos maga már 3 év óta fekvő beteg és most az a veszedelmes fenyegeti, hogy háziura, — mivel házbért fizetni nem tud — esetleg kiteszi a lakásból. Arra kéri a jószívű embereket és különösen kollegákat, hogy segítsenek kétségbeesett helyzetén és juttassák el adományait lapunk kiadóhivatalába.

— (Merénylét Rakovszky István ellen.) Rakovszky István néppárti országgyűlési képviselőt — mint értesülünk — súlyos beteg hozták haza birtokáról, ahol a legutóbbi napokban tartózkodott. Rakovszkyt az egyik erdésze, más verzió szerint egyik bérese megleste az erdőben, ahol a képviselő vadászni járt és orvul rálőtt. Rakovszky a bal kezén súlyosan megsérült és az a veszély fenyegeti, hogy a sérült kezét amputáltatnia kell. Rakovszky a betegségre miatt nem jelenhetett meg az Apponyi által megtartott délelőtti összehívott konferencián, amelyre Apponyi őt is meghívta.

— (Föllázadt községek.) Biharvármegye három községében valóságos forradalom dúl már napok óta. A lakosság megtagadta az adó fizetését s a hatóság presszionál közbelépését erőszakos módon akarja megakadályozni. A három fellázadt község Kordó, Nyaró és Somogy-Uzopány szolidaritást vállalt tetteiben egymással és állítólag titkos gyűlést is tartottak, melyen az egybegyűltek megesküdtek, hogy egyetlen fillérnyi adót sem fizetnek míg csak újra helyre nem áll a törvényes rend s ha ezen szándékukról a hatóság erősebb eszközökkel akarná őket eltántorítani, úgy egyesült erővel ellene fognak állani a hatóságoknak. Faura Gyula körjegyző többet magával kiszállt a községekbe. Az izgatott hangulat és a lakosság fenyegető magatartása miatt azonban kénytelen volt hivatalos ténykedését félbeszakítani. Hír szerint Dr. Miskolczy Ferencz alispán nagy csendőri karhatalmat fog kirendelni a nevezett helyekre.

— (A becsapott disznókereskedő.) Sinka Mihály mezőberényi disznókereskedő, Gyéresen ismeretiséget kötött egy magát Kovács Jánosnak nevező egy személlyel. Az ismeretisége fejében Gyéresen nagyot mulattak, azután pedig Tordára hajtottak be, hol özv. Kovács korcsmájában vettek szállást. Itt Kovács elhitette Sinkával, hogy Topánfalván egy általa jól ismert birtokosnak sok hizott disznója van és felbízta Sinkát, hogy nézze meg a disznókat. Sinka hitt a csalónak és elutazott Topánfalvára. Mig Sinka Topánfalván időzött, azt az időt arra használta fel Kovács, hogy Sinka nevében táviratozott a disznókereskedő családjának, hogy küldjenek 1900 koronát. A pénz meg is érkezett a tordai postahivatalhoz és a hivatal a pénzt, miután Kóráry vendéglősné igazolta a címzettet kifizette az állítólagos Sinkának, Kovács a pénzzel megugrott.

— (Kérelem.) Egy szegény joghallgató fordul lapunk útján a jószívű emberekhez, hogy adakozásaikkal segítsenek szomorú helyzetén. Beiratkozás céljából lenne szüksége egy kis segélyre, mivel nincs kihez forduljon, ez uton reméli, hogy a közönség céljához segíti. Adományokat szívesképpől közvetít a lap kiadóhivatala.

— (A komló árakról.) Az idén beteg se volt s hál' Istennek folyton javult! Bár volna még eladó komlónk, a mely óhaj azonban nem terjeszkedik le annyira, hogy talán vadkomló után is szívesen nyulnánk, mert Segesvárt s környékén némely „ügyesek” már megkezdették, Szerencsére a rendőrség s a vidéken a csendőrség előre fog állani a csempészésnek: nehogy megint egy-két ember kapzsizsága révén megromolják az erdélyi komló hírneve. Az ár az egész kontinensen jól tartja magát.

x Tanítójelölt szabad óráiban elváltja gyerekek privát-tanítását, esetleg irodai munkák másolását. Cim megtehető az „Ujság” kiadóhivatalában.

Előfizetési felhívás.

Az október—decemberi évmegyed közeledtével kérjük előfizetőinket az előfizetések megújítására.

Önérzettel hivatkozhatunk a lefolyt mozgalmas politikai évre, mely idő alatt az „Ujság” páratlan áldozatkésztséggel, hazafias lelkesedéssel szolgálta azon kötelességeket, melyeket olvasóközönségével szemben elvállalt.

Egyetlen vidéki politikai napilap sem tudja felmutatni azt a gyors és részletes tudósítást, a minőt az „Ujság” napról-napra közöl a fölmértült politikai és országos eseményekről.

Ezt a lelkiismeretes munkásságunkat honorálta olvasóközönségünk nagymérvű támogatásával, pártfogásával. Ezt a munkásságot igérjük mi és ezt a pártfogást kérjük továbbra is városunk és az erdélyi részek hazafias közönségétől. Ezáltal reméljük, hogy az „Ujság” egyetlen nélkülözhetetlen napilapja lesz az erdélyrészi olvasóközönségnek.

Hazafias tisztelettel:

az „Ujság” kiadóhivatala.

Az „Ujság” előfizetési díja:

Okt.-dec-re 6 kor.
Egy hóra 2 kor.

Mutatóvány számokat kívánatra 4 napig szívesen küld a kiadóhivatal.

Táviratok

A politikai válság.

Budapest, szept. 22. é. 12. ó.

Khuen és Körber a királynál.

Ő felsége ma délelőtti fogadta Khuen-Héderváryt. Utána Körber egy óra hosszáig tartó kihallgatáson volt a királynál. Khuen-Héderváry délután ismét kihallgatáson volt és délután 5 órakor Budapestre utazott.

Mit hoz a bán?

Ez a kérdések kérdése. Félhivatalos jelentés szerint az eredményt szigorúan titkolják, mert a miniszterelnök fenntartotta magának, hogy csupán a holnapi értekezleten nyilatkozik.

Bécsben általános nézet, hogy a tárgyalások nem végződtek olyan eredményre, aminőt Héderváry várt. Pályafutása holnap egyelőre véget ér.

A szabadelvű párt magatartása.

A szabadelvű pártban nem tudják, hogy a hadparancsral szemben minő magatartást tanúsítanak. A holnapi értekezleten előreláthatólag nagy kavargás lesz az ó-szabadelvűek és a nemzeti pártiak között. Ez utóbbiak többsége azt hangoztatja, hogy a hadparancsra a törvényhozásnak válaszolni kell. Az ó-szabadelvűek karhatalmat a nyugtalankodó pártot.

A képviselőházban.

A képviselőházban nagy élénkség uralkodott. Az összes politikai pártbeli képviselők közül számosan voltak jelen. A szabadelvűek azt hangoztatták, hogy minden a pártértekezlet lefolyásától és attól függ, hogy mit hoz Khuen-Héderváry.

Tanácskozások.

Apponyi Albert gróf ma d. e. Tallián Béla alelnökkel tanácskozott, majd később hosszasan értekezett Justh Gyulával, Tóth János-sal és Szerderkényi Nándorral. Megvitatták a csütörtöki ülés napirendjét.

A függetlenségi párt tagjai kijelentették, hogy magatartásukat teljesen a benyújtandó előterjesztésektől teszik függővé. Ma Szentivá-

— Mer miért nem?
— Mer nem akarok!
— No az igazat megvallva, ha nekem leányom lenne, nem adnám neked!
— Nem kell nekem senki leánya!
— Könnyen beszélés! De majd meglátjuk később!

— Meglátja bíró uram; akár esküt is tehettek, hogy harsányi »leányt» el nem veszese feleségül!

A »leány» szót erősen hangsúlyozva ejtette ki.

— Tán bizony már kiszemeltél valakit a szomszéd faluból? — firtatta tovább is a bíró.

— Meglehet!

— Száz szónak is egy a vége öcsém!

Nem jó uton indultál! Ugy hallom eladid a házadat is?

— El én a földemet is!

— Hát aztán miért?

— Azért, hogy ne legyen!

— No még ilyet sem hallottam világ életemben! Hanem ez már a te dologod, nem szólok bele; de a falu bekéssége, nyugodalma az én dologom, abba már beleszólok!

— Nem szükséges bíró uram, csönd lesz már ezentúl!

Ez a kis beszélgetés épeu egy szombati napon alkonyat tájban történt. Éjszákára még duhajkodott egyet Salamonnál a Barabás Antival; összetört egy néhány boros tüveket és poharat, s a Pista cigányának a félbajuszt leperzselte a gyertyával. Egyéb különös dolog nem adta magát elől. Asztalos Bálint uramnak ezen az éjszakán bele sem kellett avatkoznia. Éjfél után Pali jó éjszakát kívánt mindenkinek, aztán a kövér Salamonnét meg is szorongatta, még a Barabás Antit haza kísérte, ő pedig hangos dudolgatással, kurjongatással haza ballagott. A szomszédok még hallották reggeli három óra tájban hogy az udvaron járkál, s tele üdövel éneklő nótáját:

Ez a világ mindenestül
Felfordulhat kenesztül!
Mit bánom én a világot,
Hej! csak ezt az egy virágot
Szeretem!

Ez volt Varga Palinak vasárnapi virradóra utolsó nótája. Soha többé Harsányon nem látta őket senki. Ugy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.....

Gyönyörű májusi vasárnapi virradt. Az ég kelet felől pirkadni kezdett. A felkelő nap arany sugarai — mintha pergettett méz csurgott volna a kék aبرزsra, — beragyogták az ég boltozatát s a harmattól csillogó völgyre reszkető meleg fényt árasztottak. Távolság Balaton felé egy kis fehér sáv látszott, gyöngye köd; úgy látszik az ágyból hirtelen fölkelő nap aláhullatja patyolat ingét.

Asztalos Bálint uram ünnepi ruhájában irományokkal hona alatt, kilépett a kapun. A szép vörös haju Zsuzsa, még amugy álmosan kikisérte s az utca ajtóban is igazított drága urának ruhájátján.

— Csinos legyen lelkem uram! mert a jegyzőné asszony leszöljal

— Ilyen vén embert! — tréfálkozott Bálint.

— Várjon csak egy szempillantást! Pihés a mándlija, hadd szedem le róla!

S azzal megnyalazta puha kis tenyerét (mintha rózsából harmat csurgott volna tenyerébe) s lesimogatta a pihés mándit.

— Jó ebéddel várom! — kiáltotta meg mosolygva utána. Még állott egy ideig a kapuban s gömbölyű karjával átfogta a kapufélfát; nézte, míg az urát a sarkon bekanyarodni látta, integetett is neki hamiskásan, aztán hirtelen megfordult s nagy sietve beszaladt a házba. Nagy vörös haju kibontva uszott utána. Egy aranszáll libegő hajából beleakadt a kapufélfába s

oda szakadt. A nap épen oda tűzött a hajszálra s úgy ragyogott, mintha olvasztott arany csordult volna ki onnan.

Déli harangszó után került haza Asztalos Bálint uram az apáti körj győztől. — Vigan, fűtődésze jött, arca ragyogott az örömtől, a szép Zsuzsára gondolt, ki jó ebéddel, édes csókkal várja haza. Az arca haladó Bardócz Péternének jó ebédet kívánt, s aztán sietve besakart lépni portájára.

A kapu zárva volt. Zörgött egy darabig, de hogy senkisémet sietett azt kinyitni, hirtelen átmászott a kerítésen, s belülről kiretesztelte a kaput. Odabent a házat is zárva találta, az egész házánál egy lélek sem volt.

Elsápadt. Valami összetörölő, fájdalmas érzés szántotta keresztül szívét.

A szép vöröshaju asszony eltűnt!

Izgatottan tört föl az ajtó. Sehol senki! A szép asszonynak még ruhái is eltűntek a fogasról. Kétségbeesetten lépett ki a házból. Bardócz Péterné még akkor is ott állt a kapuban s egy szál vörös hajjal tartott a kezében, melyet a kapufélfán fonnakadva talált.

Bíró uram zokogva vette tenyerébe az egyetlen megmaradt emléket s forró csókjával halmozta el.

E perctől kezdve a szép Zsuzsát soha sem látta senki Harsányban....

Nagykesőre, az ősi vásárkor beszéltek valami balatoni halászkor, több egybek közt Bardócznének, hogy a balatoni fogas most nagyon megrágrult; az új bérlelő sok bajuk van, de még inkább a vöröshaju feleségével, kirol mindig dicsekedve emlegeti az ura, hogy a vasárnapi eszével szerezte.

No bizony! Mintha olyan vöröshaju asszonyt nem találhatott volna magának hétköznap isl....

nyi, Bolgár és Hook is hosszasan konferáltak Apponyival.

A „hüségese“ Ausztria.

Az alsó-ausztriai tartomány gyűlésen elfogadták a keresztény-szocialisták azon indítványát, melyben kifejezi, hogy lelkesebbé teszi magát a dicső uralkodójának akaratát. Hagyományos hüséggel, mindenkoron kész a főhercegi házért, hazáért és a hadsereg egységéért sikra szállani.

Pietrelich nyilatkozata.

A „Magyar Szó“ egy munkatársának Pietrelich hadügyminiszter a következőket jelentette ki: A hadparancs nem politikai akta, bárha politikai vonások fel is találhatók benne. Világosan utal arra, hogy míg egyrészt az 1867. tc.-ben alapuló közönséget érinteni nem hagyja, a nemzeti szempontokat is figyelembe veszi. Pietrelich szerint csak elfogultság magyarázhatja azt, hogy a magyar nemzetet „néptörzs“ jellegűvé akarja degradálni. Nemzetet alkotó néptörzsekről van szó benne. Ausztriáról is és Magyarországról is lévén benne szó, a két országban más-más grammatikai értelmezése van e két fogalomnak: nemzet és néptörzs.

Kijelentette még a hadügyminiszter, hogy óhajtanó lenne, ha a magyarok tömegesen adnák gyermekeiket katonának és belátnák, hogy a fennálló hadseregben barátság kell látni és nem ellenséget. Nem akar beleavatkozni a politikába, nyilatkozatával tisztán a békés konszolidációhoz óhajtott hozzájárulni.

Az új miniszterelnök.

Bécsi körökben biztosra veszik, hogy a király Khuen-Héderváryt átmenetileg újból kinevezi miniszterelnöknek, csupán azért, hogy parlamentáris kormány viselhesse a felelősséget a hadi parancsért. Mihelyt azonban kialakul a helyzet, Khuen azonnal átadja a helyét egy állandó kormánynak. A király ezzel akarja dokumentálni, hogy nem is gondol alkotmányon kívüli kormányzatra, a katonaság részéről pedig abszolút nem avatkoznak be a politikai világ intézésébe.

Kormánypárti hang.

A félhivatalos „Magyar Nemzet“ írja: A szabadelvű párt értekezlete felé irányul most az ország figyelme. E döntő pillanatban a szabadelvű párt minden tagját nemcsak a párt, az ország, de a történelem előtt is felelősség terheli. A párt missziót teljesített eddig is a nemzet történetében, de missziója korántsem fejeződött még be. Nincs oka a pártnak arra, hogy a pesszimizmista véskiáltásaira elernyedjen, vagy feledje vezető, irányító szerepét, melyet évtizedeken át joggal birt. Hisszük, hogy a párt feladata magaslatain fog állni.

Körber és a válság.

Minden jel arra mutat, hogy Magyarországot ma Körber vezeti. Khuen nyilatkozatát, melyet tegnap bemutatott ő Felségének Körber felülbíráta. A magyar álláspont ellen mozgósították az egész udvart, a legbetűnyesebb tényezőket és Khuennek óriási erőfeszítésekkel kellett megküzdnie, hogy egyáltalában elérjen valamit. Szívesen tette: a miniszterelnökséget.

Héderváry ma többször tanácskozott Szögyény nagy követel. Láng Lajossal, Thallóczy osztályfőnökkel.

A döntés alig lehet más, mint hogy Khuen tényleg mint dezinált miniszterelnök jön vissza.

Előterjeszti a pártban a nyilatkozatot és az elégedetlenség kitörésekor rövid úton feloszlatja a képviselőházat.

Harc a kulisszák mögött.

Bécsben a kulisszák mögött elkecseregett harc folyik. A Burgban hemzsegek a legmagasabb udvari méltóságok.

A szocialisták Bécsi szolgálatban.

Ma hire járt, hogy a csütörtöki ülés alkalmával a nemzetközi szocialisták demonstrációt terveznek a függetlenségi párt ellen.

A tüntetés szálai Bécsből indulnak ki, honnan azt az utasítást küldötték a szocialistáknak, hogy legyenek készen, mert esetleg öleiket is kell majd használniok.

Apponyi a készülő zavargás hírére megtegte a szükség es intézkedéseket.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, szept. 22. é. 12. ó.

A függetlenségi párt ma délután három órakor értekezletet tartott a függetlenségi pártkörben. A párt tagjai közül hatvanhárom jelent meg. Az értekezlet Kossuth Ferenc nyitotta meg. Beszédének rövid kivonata a következő:

A függetlenségi párt legsürgősebb ténykedésének célja az, hogy a nemzet souverainitása által megbíráltassék a törvénysértő hadparancs. Kösztörölje ki a nemzet azt a csorbát, melyet ez a tény az alkotmányon, az ország törvényein s a nemzet törvényes jogain ütött. A képviselőház összehívására irányuló kezdeményezésünknek indoka az, hogy szükséges a hadparancs törvényellenes tényét megvitatni s az öreg bakák jogtörő visszatartását teljes erőnkkel elítélni.

Továbbá első sorban szükségesnek tartjuk, hogy a képviselőház a koronához feliratot intézzon, a mely felirat a katonai követelésektől eltekintve, szorosan a hadparancs által elkövetett alkotmány- és törvénysértésre szorítkozzék, világosan rámutatva az ország alkotmányos jogaira, melyeket a korona megsorított akkor, midőn a felelőssé: alkotmányos formát mellőzve a hadseregnek a magyar politikáról nyilatkozatot tett, holott ehez a hadseregnek semmi köze.

Kíváncsú tehát, hogy a képviselőház felirati bizottságot küldjön ki, amely az ezen szellemben szerkesztett felirati tervezetet a képviselőház elé terjessze.

A tervezetben az ország alkotmánya, törvényeink értelme olyan fértreismertíthetlenné legyenek megvilágítva s a nemzetet esett sérelem olyan tisztán ki legyen köszörlve, hogy ezt a felirati javaslatot lehetőleg minden párt egyhanguljon magáévá tehesse s ezzel bizonyuljon be az, hogy az ország törvényeinek és alkotmányainak védelmében az egész nemzet egyetért és hogy a haza ellen irányított támadás nyugodt, higgadt, de törhetetlen védekezésre kovácsolja össze az egész nemzetet. Ha ezt helyesli a párt, jelölje ki a szónokokat, a kik az indítványt a Ház ülésén megindokolják.

Az értekezleten felszólaltak még: Komjáthy, Polónyi, Tóth János, Justh, Bartha Ödön, Olay, Babó és Krasznay.

Mindannyian elítélték a hadparancsot, helyeselték a Kossuth által mondottakat, hangoztatták, hogy a forma lényegtelen, a tartalom a fő, csak a Ház egyöntetűen kell hogy eljárjon.

Az értekezlet az elnöki enuntiatiót pártbatározattá emelte s megbízta az elnököt, hogy a Ház csütörtöki ülésén felszólaljon.

Khuen-Héderváry Budapesen.

Budapest, szept. 22. é. 12. ó.

Khuen-Héderváry az este megérkezett rendkívül fáradtan, mert csak Érsekvárig tudott aludni. Panaszkodott, hogy nagyon ki van merülve. A mai napon háromszor volt ő Felségénél kihallgatásán.

A szabadelvű pártban.

Ma este is sokan jelentek meg a szabadelvűpártban. A hangulat nyugodtabb, mint tegnap. Senki sem tudja, mit hoz Khuen-Héderváry. Erre vonatkozólag különböző verziók keringenek. Azt mondják: ha megnyugtató kijelentéseket tesz, akkor a feliratnak semmi értelme. Mások szerint, dacára az esetleges megnyugtató kijelentéseknek, a szabadelvűpárt mégis nyújt be határozati javaslatot, a katonai követelések tárgyában, mire a volt nemzeti párt részéről is három határozati javaslatot terjesztenek elő.

Felirati vita.

Ha nem lenne kielégítő Khuen nyilatkozata a nemzeti pártnál illetőleg Apponyi, felirati javaslatot nyújtanak be, ha nem is jutnak többségre, a pártban mégis benn maradnak és harcolni fognak egy hatalmas felirati vitát rendezve.

Közvetítő javaslat.

Más verzió szerint Apponyi benyújtja a felirati javaslatot, az ő szabadelvűek pedig egy határozati javaslatot terjesztenek elő. Erre elfogadnának egy közvetítő javaslatot, melyben benne lesznek a katonai engedmények mind, azonban a magyar vezényleti nyelv nélkül.

Általános felfogás, hogy a szabadelvű

pártban fennálló ellentétek holnap tisztázódnak.

Konferenciák.

Apponyi Albert ma délelőn Széll Kálmánnal 1 és fél órát tanácskozott. Széll a határozati javaslat mellett foglal állást.

A hadparancs ügye.

Állítólag holnap Andrassy Gyula határozati javaslatot nyújt be a pártba, melynek lényege, hogy a szabadelvűpárt meggyőződött arról, hogy a király a hadi parancs kibocsátásával nem akarta a nemzet alkotmányát sértetni, a további vitát feleslegesnek tartja és ezért azt indítványozza, hogy a párt a hadi parancs felett térjen napirendre. Apponyi ehhez hozzájárulna, de mivel a hangulat az országban nagyon izgatott, indítványozza, hogy ő felsége királyi szóval jelentse ki ezt.

Apponyi Hédervárynál.

Apponyi tizenegy órakor felkereste Hédér árt. Hosszasan tanácskoztak a holnapi napet illetőleg.

Katonai lázadás Brassóban.

Brassó, szept. 22. é. 12.

A 2-ik és 52-ik számú gyalogezrednek ötven katonája, akik a harmadik évet már leszolgálták, tegnap este nagy tüntetést rendeztek. A katonák ezzel a kiáltással: Nem szolgálunk tovább! végig vonultak az utcákon. A rendőrség gyengének bizonyult, csendőrséget kellett hívni segítségül. A katonák magyarok és románok voltak. A katonákat a közönség nem engedte letartóztatni.

Nemzetiségek összeesküvése Magyarországgal ellen.

Nagyzeben, szept. 22. é. 12. ó.

Megbízható forrásból jelentik, hogy a nemzetiségi képviselők összeesküdtek a magyar állam ellen. Nagyzeben és Turóc-Szent-Márton közt, az utóbbi napokban élénk távirat váltás folyt. A nemzetiségi képviselők elhatározták, hogy az esetre, ha a képviselőház feliratot intéz a Felséghez a katonai követelések tárgyában, ők külön felirathat fejezik ki alázatos hódolatukat a Felség iránt és jelentik, hogy a hadparancsban minden szavát, mint a mely biztosítja az állam valamennyi néptörzsének békéjét, köszönettel és mély hálával fogadják.

Katonai törvénytelenség.

Budapest, szept. 22. é. 12. ó.

A szászvárosi 64-ik hadkiegészítő parancsnokság megkeresést intézett a fősolgábirói hivatalokhoz, hogy hívják fel az állásfoglalásokat az önkéntes jelentkezésre. Ezzel szemben Mara László alispán utasította a fősolgábirókat, hogy a megkeresés teljesítését, mivel az a törvény szellemével homlokegyenest ellentézik, tagadják meg.

Rákóczi gyalázása.

Pozsony, szept. 22. é. 12. ó.

Schmidt Károly evangélikus lelkész lapjában, a Pozsonyban megjelenő „Friedenbot“-ban egy a Rákóczi korszakot gyalázó cikket tett közzé és őva inti olvasóit, hogy tartsák távol maguktól a kuruc-szellemet és nehegy a kuruc-mozgalomhoz csatlakozzanak. A cikk városzerte nagy felháborodást szült.

Pofonküldés Struchli századosnak..

Budapest, szept. 22. é. 12. ó.

Az esti lapok a következők nyitották: közleményt hoztak:

Struchli vadászszázadoshoz

Pozsony.

Olvasom önnek a magyar nemzet ellen irányuló nem is jellemezhető, alávaló nyilatkozatát. Hogy nem akadt ott helyben egy ember se aki őt ezért arcul üsse, ezt csakis annak a meglepetésnek tulajdoníthatom, amit egy ilyen szemtelenség nyilatkozat előidézhett. Az elmaradtól arcütést fogadjon tőlem ez uton.

Tolcsvai Bónis Sándor.

A néppárt értekezlete.

Budapest, szept. 22. é. 12. ó.

A néppárt az este szintén értekezletet tartott. A népes konferencia azon megállapodásra jutott, hogy mindaddig végleges határozatot nem hoz és állást nem foglal, míg Héderváry nem nyilatkozik.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerdán, 1903. szept. 23-án:

Heidelbergi diákélet.

Színmű 5 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, csütörtökön, szept. 24-én:

Forgószél kisasszony.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Heidelbergi diákélet.
Csütörtök: Forgószél kisasszony.
Péntek: Heidelbergi diákélet.
Szombat: A drótos tót.
Vasárnap: Bob herceg.

* A könyvtárnok. Ez a régi jó vigjáték került tegnap este színre, szép számú közönség jelenlétében, kitűnő előadásban, melyben részt vettek Th. Csige Böske, Gál Janka, Váradiné, Szakács A.-né; a férfiak közül Szentgyörgyi, Szakács, Mészáros, Tompa, Szegő és Bécezy Ernő. A közönség mindvégig kitűnően mulatott a vigjáték kacagtató helyzetein.

* Az októberi újdonságok előkészületei serényen folynak. Fényes Samu drámája „Bacsányi“ lesz a megnyitó előadás október hó 1-én. Ez a premierre lesz egyezsmind az első számú bérleti előadás. Sidney Johns világhírű operettje, a „San-Toy“, a második októberi újdonság, mely október 7-én kerül teljesen új, fényes kiállításal bemutatásra. Október hó 15-én kerül bemutatásra Pierre Volf színműve „A titok“, a melynek tavasszal a budapesti Nemzeti Színházban volt fényes sikere. Verő György operettje „A bajusz“ lesz az októberi utolsó újdonság, mely a hó végén, 27-én fog bemutatásra kerülni.

* Heidelbergi diákélet, Meyer-Förster kedvelt, poétikus színműve ma kerül színre. Mészáros, Kassai, T. Csige Böske és Megyeri igazgató lesznek az előadás főszereplői.

* A páholybérletet kéri a színházi iroda, hogy az október hó 1-én kezdődő bérletre vonatkozó igényeiket e hó 26-ig szíveskedjenek a főpénztárnál bejelenteni, mert azontul az összes páholyokat rendelkezésre bocsátja az újonnan jelentkező bérletnek a főpénztár.

* Csütörtökön lesz az utolsó előadás a Nyári Színházban. Minthogy esténként hirtelen hűvösre fordult az időjárás Csütörtökön befejezik a Nyári Színház előadásait. Pénteken a költözés miatt nem lesz előadás. Szombaton pedig a téli színházban folytatják az előadásokat. Csütörtökön a Heidelbergi diákélet-et adják a Nyári Színház utolsó előadásaként. Szombaton a téli színházban a kitűzött Drótos tót, vasárnap pedig szintén a kitűzött Bobherceg kerül színre.

* Garzó Adél és Vécsey Géza bucsuja. Jövő vasárnap e hó 27-ikén a „Bobherceg“ című operettben bucsúzik a közönségtől színtársulatunk két tagja: Garzó Adél és Vécsey Géza. Nem tudjuk, milyen helyettesítéket készít elő számunkra a jövő, a multról azonban konstátáljuk, hogy mindkét távozó tag erőssége volt az énekes daraboknak. Garzó Adél tiszta, csengő, pompásan iskolázott szép hangjával, Vécsey Géza tömör, gyönyörű baritonjával és kiváló játékaival felkeltették a színházlátogatók igaz becsületét, úgy, hogy távozásukat élénken fájlatjuk. A bucsu föllépés alkalmával Vécsey Géza, Farkas Ödönnek két új, művészi dalát fogja betéttől énekelni.

IRODALOM.

Egyszerűsített gyorsírás. Ily címen adták ki Bíró Árpád és Pitórf Lajos, Stolze-Schrey egyesített rendszere alapján megírt gyorsírási tankönyvüket. Ugyancsak egy „Gyorsírási Polyóirat“-ot is indítottak a közérdektől gyorsírási ismeretek terjesztésére. A folyóirat előfizetési ára egész évre 3 korona. Megrendelhető a kiadóhivatalban: Kolozsvár, Mikó-utca 72.

REGÉNY.

Hajótörés után.

— Délamerikai regény. —

Irtá: Kreuth W.

(51)

Róbert szigorú feladatul szabta magát, hogy munkaadójának számtalan parancsát s rendelkezését, mind teljesítse. Nem felejtette el egyiket sem ezek közül, mert a Berndorf villában való tartózkodása alatt mindennap újra és újra végig kellett hallgatnia valamennyit.

Napokon keresztül lovagolt ide-oda a vadonban, hogy a sok ezer hold nagyságú birtok térképe alapján a határokat pontosan megtudja állapítani. Némely helyeken, a hol különösen könnyen lehetett látszott, hogy a marhacsordák keresztül törhetnének, drótkerítéseket alkalmazott, mint ez Amerikában általánosan szokásos.

A területet marhatenyésztésre különösen alkalmasossá tette a sok mocsár, a melyek sohasem száradtak ki teljesen, s a melyek körül mindig frissen zöldült a gyepek.

A reá bízott feladatok közé tartozott még a kiszáradt füvel borított legelők rendszeres leégetése is s ezzel kapcsolatban a sok mérges kigyó kipusztítása, melyek különösen azáltal váltak a marhákra veszedelemmé, hogy itatás közben az állatok nyelvét harapták. Az ő feladata volt a jaguárokra vadászni, melyeknek száma ugyan már fogyófélben volt, de azért még mindig elég gyakran megesett, hogy egy-egy fiatal marhat elhurcoltatta a csordából.

A marhaállomány bélijegzése, pontos megszámlálása és naponkénti ellenőrzése is sok munkát adott, ugyancsak a szomszédos indiánok lopásai ellen való védekezés.

Egy reggel egy indián csomagot hozott Punta-Crimbrából. A küldöncöt Baratto küldte, a ki a Paraguay és Közép-Brazília közt havonként egyszer közlekedő kis gőzcsonokról a Concepcion-ból érkező postát át szokta venni.

Lima-Barrosban mindig nagy esemény volt a posta megérkezése.

A telep minden lakosa a szegény, fáradt indián köré tödült, a ki a vadonon átvészelt hosszú utat éjszaka, csak egy ládával felfegyverkezve, egészen egyedül és gyalog tette meg, mert Lima Barrosban egy járványos betegség következtében csak kevés ló volt s ezeket is nagyon kímélték.

Don Pedro egy terjedelmes iratot kapott, melyet gyorsan és olvasatlanul ingébe rejtett. — Mercedes számára is érkezett egy kis levél.

A csomagban ezeken kívül még egy a Berndorf kezétől származó üzleti levél volt, azután egy pár sor írás a feleségétől, aki újból szívére kötötte Róbertnek, hogy a birtok érdekeit mindig elsősorban lelkén visse s ne feledkezzen meg a tanya körül beállítandó kávéültetvényekről. Még volt egy Baratto nehéz kezére való jegyzék is, a mely különösen felkeltette Róbert érdeklődését.

Barettó arról értesítette, hogy Concepcionban az ügyek napról-napra bonyolultabbak lesznek, minthogy a „Vörösek“ mind több tört hódítanak s már Rosariot is erőszakkal elfoglalták, San Pedro pedig ellenállás nélkül megadta magát nekik. Biztosra vehető, hogy a fölkelők Concepcion ellen fordulnak, hogy ennek a fontos városnak elfoglalásával egész Felső-Paraguay hatalmukba ejtsék.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*

Legolcsóbb

Pénzkölcsönt

amortizációs-törlesztéses pénzkölcsönöket földbirtokra, bérházakra a legolcsóbb kamat mellett szolid alapon gyorsan elintézik.

Kölcsönöket szerzek katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magántisztviselőknek, hivatalnokoknak 5—10 évi kis részletekben való visszafizetés mellett minden irányban a legnagyobb diszkréció biztosítatik. — Friedmann Sámuel (Belkirály-utca 16. sz.) Értekezni: d. u. 3—5 óráig. 2631-20-60.

Kristály

! gőzmosó-intézet !

olozsvárt,

szemben a vasúti indóházzal.

Telefon sz. 500.

női és férfi fehérneműek mosása és vasalása gyorsan, a legszebb kivitelben, mintha csak új volna. — Az intézet csak vizgőz és szappan által mos, tisztít és így a fehérnemű rongálása ki van zárva.

Csipekfűgőzőnk a legutányosabban tisztíttatnak.

Kelengyék mosása és vasalása a legszebb kivitelben eszközöltetnek.

Belváro i felvételi hely: Laska: reno és Pia agynemű üzletében Kossuth Lajos-utca 7. — Telefon sz. 405.

Videki gyűjtődék:

Maros-ásárhelyt Wolster Kálmán, Maros-Ludason Altmann Jakab, Besztercén Tabovics Sámuel, Dézen Schwarz Ignác, Sz.-Ujvári Herschkovics Ignác, Déván Szöcs József, Gyulafehérvárt Weisz D. és Társa, Balázsfalván Komáromy Albert, D.-Szt.-Mártonban Komáromy Sándor, Zilahon Gerő Antal, Sz.-Régben Klein Áron, Tordán Hartmann Ignác kereskedők. 25—502580.

Ki eladó házát gyorsan eladni.

... vagy ...

gyorsan kiadni

akarja, forduljon

a házak adás-

vétel és bérbeadás nyilvántartási

vállalathoz, hol úgy vételre, mint

bérbevenni lakáskeresők leggyorsab-

ban jutnak kedvező eredményre.

Értekezni: d. u. 3—5-ig. (Belkirály-

2618. utca 16. szám. 22—60

789—1903.
végrb. szám.

Árverési hirdetmény.

Atulított bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bánffy-hunyadi kir. járásbírósnak 1903. évi V. 595/1. számú végzése következtében dr. Pongrácz Sándor budapesti ügyvéd által képviselt Kollerich Pál és fia cégé javára Haraga Sándor bánffy-hunyadi cégé ellen 143 korona 30 fillér s jár. erejéig 1903. évi augusztus hó 3-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1500 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: 300 métermázsas alabástrom nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bánffy-hunyadi kir. járásbírósa 1903. évi V. 595/2. számú végzése folytán 143 kor. 30 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi december hó 31-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 45 kor. 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Haraga Sándor és társai gyárában Bánffy-Hunyadon leendő eszközölésére 1903. évi szept. hó 30-ik napjának délutáni 1 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsárón alul is el fogják adni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Bánffy-Hunyadon, 1903. szeptember hó 17-ik napján.

Csutak János,
kir. bír. végrehajtó.

2760 1—1

Új szobafestő- és mázó-üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy üzletemet Budapestról Kolozsvárra helyeztem át. Elvállalok úgy helyben, mint vidéken

szobafestő és mázó munkákat!

Ugyiszintén tapeták nálam nagyválasztékban kaphatók és annak munkálatai gyorsan és pontosan eszközöltenek. Becses pártfogást kér

Szerdahelyi Adol,
Fellegrvári-út 114. sz.

Szíveségből megrendeléseket elfogad:
Havas Ármán ur, Deák Ferenc-utca 6. szám.

Braun Mihály

hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u. 18.

Nagy raktár az
összes hangszer-
ekben.
Nagy
javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Abrudán és Antoni

épület- és műlakatosok víz-, gáz- és csatorna-berendezési vállalata
Kolozsvárt, Szentlélek-utca 4. sz.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani
xx épület- és műlakatos műhelyünket xx

nekkülönben az ezzel kapcsolatos víz-, gáz és csatorna-berendezési vállalatunkat, hol mindennemű épület- és műlakatos munkát, vasrácokat, vasszerkezeteket, takaréklámpahelyeket készítenek, továbbá víz- és gázvezeték, csatornázás, fürdőszobák, closteték berendezését a legmesszebbmenő igényeknek megfelelőleg, jutányosan és pontosan eszközölünk.

A munkáért felelősséget vállalunk!

Kérjük tehát a n. é. közönséget, hogy bennünket ép úgy, mint elődunkat, becses pártfogásával megtisztelni kegyeskedjék s mi ígérjük, hogy mindenben legpontosabbak és legjutányosabbak leszünk. — Magunkat a n. é. közönség szíves jóindulatába ajánva vagyunk kiváló tisztelettel

GENG ÁKOS Utóda
Abrudán és Antoni.

2740 3—15

KREMEL MIKSA

vízvezeték-, csatornázási- és
szivattyu mester Kolozsvárt.

Iroda és mintatelep: Monostori-út 95. szám.
Telefon: 454. (SAJÁT HÁZ.) Telefon: 454.

Elvállal vízvezeték, csatornázást havi részletre, fürdők és closteték berendezését, vizálmások, szivattyu művek, kútki és erőművi hajtásra, vízvezeték, kastélyok és közszékek részére, tüzelési berendezések gyáraknak, melegvíz telepek, technikai berendezések, fürdők, kórházak, sanatoriumok, iskolák és gyógyfürdők részére.

Javításokat olcsón készítek. Házi vezetékek évi jókarban tartását elvállalom.

2743 2—12 Tisztelettel Kremel Miksa.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

Alapítókéje: 1.200.000 korona teljesen befizetve.
Tartaléktőkéje 204.144 kor. 89 fill.
Betétek könyvecskékre, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.613.20

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizet vissza.

Rövid, vagy hosszabb lejáratu, közönséges, vagy törlesztéses kölcsönöket nyújt

ház- és földbirtokra

10-től 50 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat- és tőketörlesztési hányad mellett s azokat készpénzben fizeti ki, minden jutalék levonás nélkül.

Régibb és magasabb kamatu jelzálog-kölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál, s mindennemű ilyen ügyletet a leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol magán vagy üzleti váltókat a legmérsékeltebb kamatláb alkalmazása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket nyújt zálogkölcsön, vagy folyószámla alakjában értékpapírokra és ilyenek vételét, vagy eladását legelőnyösebben közvetíti.

Bevált értékpapír-szelvényeket és sorsolt értékeket.

Pénzlelőlegeket nyújt a Máv. kolozsvári állomásának közvetlen szomszédságában fekvő s szakszerűen kezelt közraktáraiba betárolt gazdasági terményekre, igen előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiségben és mérsékelt használati díj mellett bocsát a gazdaközönség rendelkezésére.

Kézi-zálogosztályában (Király-utca 3. sz. a.) pénzlelőlegeket ad arany- és ezüsttárgyakra, valamint bárminemű ingóságokra a törvény által megszabott kamattal.

2806 72—4

Mátyás király
tér.

Gróf Rhédey
palota.

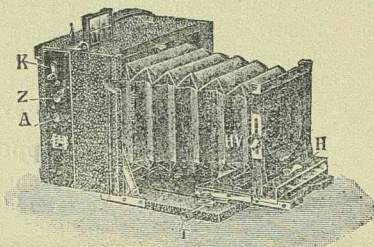
Schuster Emil

Telefonszám:
183.

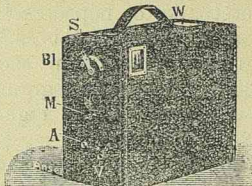
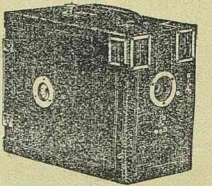
Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati és fényképészeti kellékek áruraktára Kolozsvárt.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti Amerikai Grammophon Társaság hangosan beszélő, zenélő- és szavaló-gépeit, eredeti gyári áron 105, 150—200 koronáig; ugyiszintén az ezekhez megfelelő lapokból állandó nagy raktár magyar, német, angol, francia, olasz kiadásokban. Grammophonokat megfelelő referenciák mellett havi részlettörlesztés mellett is árusítok eredeti gyári árakban.

Fényképészeti kellékekben: Kézi, zsebkamrákból filmek, üveglemezek a leghíresebb gyárakból, másolópapírok, levelezőlapok és vegyszerekből, szóval minden megkívánható kellékeket eredeti gyári árak mellett.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn Suhl, H. Pieper és Neuman Freres belgumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyverekből bármilyen Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolveröltények, töltényhüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek stb., vadászszepők, csizmák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák. Vízhatlan bőr- és teveszörkabetétek, felöltők és gallérok, valódi dániai mosható iramszarvasbőrabetétek, szörmvél bélelt és béleltlenül, borsapkák és sisakok.

Schuster Emil.

213 59—4

Kalapujdonságok! — Fehérneműek!

Bittó Rezső * Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 12.

Ajánlja az őszi évadra megérkezett

FÉRFIDIVAT

Ujdonságait!

Legjobb kivitelben, legjutányosabb árakban!

Nyakkendő különlegességek!

Czipő- és sport-czikkék!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Réti Sándor férfiruhakereskedőnél

a Tanácsháza alatt.

1 férfi öltöny 4 frttól
1 fiu „ 1 frt 50 krtól
1 férfi nadrág 1 frttól kezdve

kapható csakis a

Tanácsháza alatt.

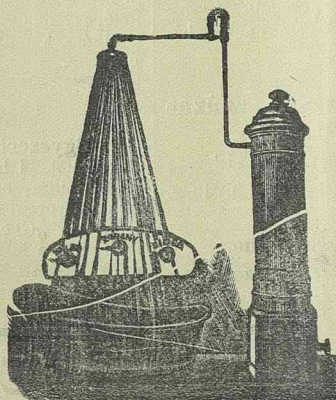
Törs és Ormai

mérnök-vállalkozók 2627 71—100

műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás
Telefon 324. szám. király-tér 18. az első emeleten.

Elvállalja

vízvezetékek, csatornázások, központi
fűtések, szellőztetések berendezését,

lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára.

Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szagtalan klosetek, szivattyu-művek berendezését.

Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket.

Raktáron vannak:

vas-, agyag- és ólom-csővek, szivattyu-kutak

vízvezetési és csatornázási cikkek. Költségvetések ingyen és bérmentve.

Cir detések

a legolcsóbb árban vétetnek föl Gombos Ferencz „Lyceum” könyvnyomdájában Kolozsvárt, Egyetem-utca 7-ik szám alatt.